

OKRESNÍ SOUD V BRUNTÁLE
číslo: 30. VII. 1970
o hod.
R o z s u d e k
J m é n e m r e p u b l i k y !

1
274
70

Nejvyšší soud ČSR projednal ve veřejném zasedání dne 30. června 1970 v senátě složeném z předsedy dr. Vojtěcha Görnera, soudců dr. Blaženy Urbanové a dr. Anastazie Kleandrové stížnost pro porušení zákona podanou ministrem spravedlnosti ČSR v trestní věci proti obviněnému [REDAKCE] [REDAKCE] vedené u okresního soudu v Bruntále pod sp.zn. 1 T 16/69 a rozhodl podle § 268 odst. 2 tr.ř. t a k t o :

Pravomocným rozsudkem okresního soudu v Bruntále ze dne 9. září 1969 sp.zn. 1 T 16/69, pokud jím byl obviněnému [REDAKCE] [REDAKCE] uložen za trestný čin hanobení státu světové socialistické soustavy a jejího představitele podle § 104 tr.zák. a trestný čin hanobení národa, rasy a přesvědčení podle § 198 písm. b/ tr.zák., podle § 104 tr.zák. za použití § 35 odst. 1 tr.zák. úhrnný trest odnětí svobody v trvání šesti měsíců, jehož výkon byl mu podle § 58 odst. 1 písm. a/, § 59 odst. 1 tr.zák. podmíněně odložen na zkušební dobu jednoho roku,

b y l p o r u š e n z á k o n
v ustanovení § 23 odst. 1, § 31 odst. 1 tr.zák. ve prospěch obviněného.

O d ů v o d n ě n í :

Podle skutkových zjištění napadeného rozsudku okresního soudu v Bruntále dopustil se obviněný [REDAKCE] [REDAKCE] trestného činu hanobení státu světové socialistické soustavy a jeho

představitele podle § 104 tr.zák. tím, že dne 25.3.1969 v [redacted] v restauraci [redacted] v podnapilém stavu v přítomnosti [redacted] a [redacted], [redacted] a dalších hostů pronášel hrubě hanlivé výroky o SSSR a prvním tajemníku ÚV KSČ Leonidu Brežněvovi, trestného činu hanobení národa, rasy a přesvědčení podle § 198 písm. b/ tr.zák. dopustil se tím, že v téže době a tamtéž se hanlivě vyjadřoval o starých členech strany KSČ.

Rozsudek se stal pravomocným před soudem prvního stupně, vzhledem k tomu, že oprávněné osoby proti němu odvolání nepodaly.

Proti tomuto rozsudku podal ve lhůtě uvedené v § 272 tr.ř. v neprospěch obviněného ministr spravedlnosti ČSR stížnost pro porušení zákona, kterou zaměřil pouze proti výroku o trestu. V této stížnosti vytýká soudu, že při stanovení výše trestu a jeho podmíněného odkladu nepřihlédl ke všem zákonným podmínkám pro ukládání trestu, podcenil vysoký stupeň nebezpečnosti jednání obviněného, který verbální útoky pronášel opakovaně před více hosty restaurace v době, kdy pravicově oportunistické a protisocialistické síly zvýšenou měrou útočily proti jednomu ze základních principů našeho státního a společenského zřízení, totiž proti spojeneckým a přátelským svazkům se SSSR a současně proti každému, kdo stál pevně na pozicích proletářského internacionálního. Podle názoru ministra spravedlnosti ČSR soud I. stupně při ukládání trestu nezhodnotil všechny okolnosti případu svědčící proti obviněnému, přecenil osobu obviněného a možnost jeho nápravy, aniž by přihlédl současně k požadavku generální prevence.

V závěru stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti ČSR navrhl, aby Nejvyšší soud ČSR vyslovil, že napadeným rozsudkem byl ve výroku o trestu porušen zákon v ustanovení § 23 odst. 1, § 31 odst. 1 tr.zák., ve prospěch obviněného [redacted], aby tento nezákonný výrok rozsudku byl zrušen a vytýkané

pocyhbení soudu napraveno.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr.ř. správnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i řízení, které mu předcházelo a shledal, že napadeným rozsudkem byl porušen zákon.

Skutková zjištění napadeného rozsudku jsou správná, jsou v souladu s výsledky provedeného dokazování. Právní posouzení zažalovaných skutků je v souladu se zákonem.

Nezákonný je však výrok o trestu.

Podle § 23 odst. 1 tr.zák. účelem trestu je chránit společnost před pachateli trestných činů, zabránit odsouzenému v dalším páchání trestné činnosti a vychovat jej k tomu, aby vedl řádný život pracujícího člověka a tím působit výchovně i na ostatní členy společnosti.

Jde tu tedy kromě individuálního výchovného působení trestu vůči odsouzenému pachateli zároveň i o širší společenské působení trestu z hlediska generální prevence.

Podle § 31 odst. 1 tr.zák. při stanovení druhu trestu s jeho výměry je povinností soudu přihlédnout ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost, /§ 3 odst. 4 tr.zák./ k možnosti nápravy a poměrům pachatele.

Podle § 3 odst. 4 tr.zák. je stupeň nebezpečnosti činu určován zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou.

Těmito základními zákonnými hledisky pro ukládání trestu rozhodnými se okresní soud v Bruntále v tomto souzeném případě důsledně neřádl.

Z odůvodnění výroku o trestu v napadeném rozsudku nelze především zjistit, jaký stupeň nebezpečnosti spáchaných trestných činů posuzovaný podle hledisek uvedených v § 3 odst. 4 tr.zák. a z jakých skutečností soud zjistil, které okolnosti polehčující a přitěžující hodnotil, není z něho patrné ani to, na podkladě jakých zjištění dospěl k závěru, že k splnění účelu trestu uvedeného v § 23 odst. 1 tr.zák. postačí u obviněného podmíněný trest odnětí svobody. Hodnocením okolností případu ve smyslu ustanovení § 58 odst. 1 písm. a/ tr.zák. se okresní soud vůbec nezabýval. Naproti tomu z provedených důkazů lze zjistit, že obviněný uvedené trestné činy spáchal v době, kdy naše společnost žila dosud ve vážné vnitropolitické krizi, vyvolané v r. 1968 útoky protisocialistických a protisovětských sil. Počátkem r. 1969 tyto socialismu nepřátelské síly vyvolaly svými útoky novou vlnu protisovětské hysterie a útoků na staré členy KSČ i na ty občany, kteří usilovali o konzolidaci naší společnosti a ochranu základních hodnot budování socialismu. K zesílení těchto útoků došlo v souvislosti s přípravou a v průběhu mistrovství světa v ledním hokeji. Obviněný se v této době zjištěným jednáním ve skutečnosti připojil k útokům proti spojeneckým a přátelským vztahům k SSSR a proti zásadovým občanům, přihlásil se na stranu těchto nepřátelských sil, svými hrubými hanobícími výroky zaměřenými proti SSSR a jeho představiteli a proti starým členům KSČ, které pronesl opakovaně v restaurační místnosti za přítomnosti asi 40 hostů, vyvolával nepřátelskou náladu proti SSSR a zasloužilým členům KSČ.

Okresní soud v Bruntále vzhledem k předmětu zákonem chráněných zájmů, které byly trestnými činy obviněného zvýšenou měrou dotčeny a ke způsobu provedení těchto trestných činů za tak závažných okolností, měl proto správně při ukládání trestu přihlídnout k tomu, že tu šlo o takové okolnosti, které pro svoji závažnost zantelně zvyšovaly stupeň nebezpečnosti

jednání obviněného pro společnost, nepochybně zvyšovaly i míru jeho zavinění. Z obsahu pronesených výroků je dále patrné, že vlastním motivem jednání obviněného byl jeho nepřátelský vztah k SSSR, vůči zásadám proletářského internacionalismu i vůči starým členům KSČ. K tíži obviněného měla být zhodnocena jako přitěžující okolnost též skutečnost, že obviněný spáchal dva trestné činy. Jde tedy v tomto konkrétním případě o vysoký stupeň nebezpečnosti jednání obviněného pro společnost, již z toho důvodu obviněnému měl být uložen vyšší trest odnětí svobody, odpovídající okolnostem, za kterých tr. činnost byla spáchána a osobě pachatele s přihlédnutím k jeho společenskému zařazení a uplatnění. Zmíněné okolnosti případu zvyšující pro svoji závažnost stupeň nebezpečnosti jednání obviněného pro společnost měly soudu současně bránit, aby výkon uloženého trestu odnětí svobody u obviněného podmíněně odložil.

Z uvedených důvodů plyne, že uložený trest odnětí svobody v trvání šesti měsíců, jehož výkon byl obviněnému podmíněně odložen na zkušební dobu jednoho roku, je nezpůsobilý zajistit splnění účelu trestu podle § 23 odst. 1 tr.zák., jak bylo o tom již hovořeno, neboť i když nelze vyloučit, že obviněného odradí od dalšího páčání trestné činnosti obdobné povahy, jsou naproti tomu pochybnosti, zda je postačujícím k tomu, aby bylo současně dosaženo skutečné jeho nápravy a převýchovy, s určitostí lze však mítí zato, že podmíněné odsouzení za tak závažnou a ódiózní tr. činnost, již se obviněný v inkriminované době dopustil, je nezpůsobilé zajistit splnění účelu trestu z hlediska generelní prevence, t.j. výchovného působení na ostatní členy společnosti, zejména na ty, kteří mají sklon k páčání obdobné tr. činnosti.

Ze všech uvedených důvodů dospěl proto Nejvyšší soud ČSR k závěru, že trest, uložený obviněnému ████████████████████

napadeným rozsudkem je trestem, který je ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti spáchaného činu pro společnost, je ve zřejmém rozporu i s účelem trestu, trestným zákonem sledovaným. Jeho uložením porušil okresní soud v Bruntále zákon v ustanovení § 23 odst. 1, § 31 odst. 1 tr.zák. ve prospěch obviněného.

Stížnost pro porušení zákona podaná ministrem spravedlnosti ČSR došla Nejvyššímu soudu 23.3.1970, tedy ve lhůtě uvedené v § 272 tr.ř., k jejímu projednání před Nejvyšším soudem ČSR došlo však po uplynutí 3 měsíců od jejího podání. Vzhledem k posléze uvedené skutečnosti, kdy nebyly splněny všechny podmínky uvedené v ustanovení § 272 tr.ř., nemohl Nejvyšší soud napadený výrok rozsudku okresního soudu v Bruntále zrušit a vytýkané pochybení soudu I. stupně napravit, nezbylo než omezit se na konstatování, že napadeným rozsudkem okresního soudu v Bruntále byl porušen zákon ve vytýkaném směru. /§ 268 odst. 2 tr.ř./.

Poučení: Proti tomuto rozsudku není opravný prostředek.

V Praze dne 30. června 1970

Za správnost vyhotovení:

Handl

Předseda senátu:

dr. Vojtěch Görner v.r.